

Maija Kaukonen
päätoimittaja
paatoimittaja@say.fi

Anestesia­lää­kä­ri­nä Uudessa-Seelannissa

Sanna Huhtamäki lähti maailmalle 16 vuotta sitten ja asuu ja työskentelee nyt Uudessa-Seelannissa. Finnanest haastatteli häntä arjesta ja työstään siellä.

Kuka olet?

Olen Sanna Huhtamäki, suomalainen Fellow of Australian and New Zealand College of Anesthetists.

Miten olet päätynyt Uuden-Seelannin eteläisimpään kaupunkiin töihin anestesia­lää­kä­ri­ksi?

Valmistuin lääketieteen lisensiaatiksi Turun yliopistosta vuonna 2003. Minulla oli tuolloin erikoistumispaikka valmiina anestesiologialle Helsingissä, mutta haaveena oli päästä näkemään maailmaa. Totesin, että en ole nähnyt juurikaan maailmaa, olen vain opiskellut. Lisäksi olen Raumalta kotoisin, joka on pieni paikkakunta. Suomi on kovin syrjäinen paikka, eikä ainakaan tuolloin kovin kansainvälinen. Halusin saada erilaisen näkemyksen maailmalta ja nähdä miten muualla tehdään töitä. Halusin enemmän ovia auki. Tunsin, että jos jäisin Suomeen, en tulevaisuudessa lähtisi.

Ulkomaanpaikkaa harkitessani laitoin hakupapereita sellaisiin maihin, joissa kielitaito ei olisi esteenä. Ensimmäisenä toiveena oli Iso-Britannia ja Irlanti. Sain ensimmäisen työpaikkani vuonna 2005 Pohjois-Irlannista.

Pohjois-Irlannissa lääkäreiden tuli tehdä reunakoulutuksia kuten Suomessakin. Minultakin edellytettiin parin vuoden reunapalveluja muilla osastoilla. Reunakoulutus oli todella hyvä ja tein junioristatuksella palveluita sekä sisätaudeilla että kirurgisella osastolla. Tämän lisäksi sain olla oppimassa akuuttilääketiedettä ensiavussa (emergency medicine).

Kun olin ollut töissä Pohjois-Irlannissa kaksi vuotta, oli minulla tarkoitus palata Suomeen. Olin varannut lentoliput ja tehnyt kaikki käytännön järjestelyt valmiiksi. Kaksi viikkoa ennen aikomaani paluuta, minulle tuli tunne, etten ole valmis palaamaan Suomeen. Kysyin, voisinko jatkaa töitäni ensiavussa, ja se minulle luvattiin. Melko pian sen jälkeen tapasin

kumppanini. Yhdessä mietimme, minne haluaisimme mennä ja päätimme lähteä Uuteen-Seelantiin. Uusi-Seelanti kuulosti niin ihanalta maalta.

Hakiessani töitä Uudesta-Seelannista soitin yhden puhelinsoiton keikkafirmaan. He sanoivat, että tuntevat yhden suomalaisen lääkärin

Sanna Huhtamäki

Tutkinnot:

- lääketieteen lisensiaatti 2003, Turun yliopisto
- Fellow of Australian and New Zealand College of Anesthetists

Työpaikka:

- Southland hospital, Invercargill

Maisemia laskettelureitistä Eteläisillä Alpeilla.

Uudessa-Seelannissa. Kyseinen lääkäri oli Sampsa Kiuru ja hän oli töissä siinä sairaalassa, jonne sittemmin palasin erikoistumisen suorittuani. Siirtymisen yhteydessä oli helpointa mennä ensiapuun töihin minkä vuoksi jatkoin akuuttilääketiedettä. Muutaman vuoden oltuani täällä aloin miettiä erikoistumista. Sain erikoistumispaikan akuuttilääketieteeseen Christchurchista. Erikoistumispaikka anestesiologyalla oli kuitenkin haaveissani ja onnistuinkin myöhemmin saamaan paikan sieltä. Uudessa-Seelannissa erikoistumispaikat ovat erittäin kilpailtuja, ja yhtä paikkaa voi olla hakemassa jopa 60 hakijaa.

Minkäläisessä sairaalassa olet nyt töissä?

Olen töissä Southland hospitalissa, Invercargillissa. Invercargill on Uuden Seelannin eteläsaarella, se on paikan eteläisin kaupunki. Sairaalamme on pieni, meillä on viisi leikkaussalia sekä pieni kuusipaikkainen teho-osasto. Meillä leikataan noin 5000 potilasta vuodessa. Koko sairaalassa on 157 osastopaikkaa ja olemme ”secondary level 4 base facility”. Väestöpohja

Suomalaista sisua tarvitaan.

sairaalallemme on noin 100 000 asukasta.

Minkäläistä päivystystoimintaa on?

Uudessa-Seelannissa anestesialääkäri ei ole suoraan tehohoitolääkäri, joten teho-osastoja päivystää yleensä erillinen tehohoitolääkäri. Oma sairaalamme on sen verran pieni, että meillä ei ole erillisiä tehohoitolääkäreitä. Päivystysaikana olen aina erikoistuvan lääkärin kanssa. Kun illalla ruuhka hellittää, voin itse mennä kotiin ja sairaalalääkäri jää taloon. Olen itse puhelimen päässä

ja tarvittaessa voin joutua tulemaan paikan päälle.

Päivystän leikkaussalia ja teho-osastoa. Erikoistuva lääkäri on leikkaussaleissa ja tarvittaessa minä tulen paikalle. Jos erikoistuva lääkäri on kokemattomampi, joudun olemaan enemmän paikan päällä. Sairaalassamme myös synnytetään, mikä lisää päivystysaikaisen työn tarvetta. Päivystyksiä on sopimuksen mukaan joka kuudes päivä, yleensä kuitenkin kerran kahdessa viikossa 24 tunnin päivystys. Viikonloppuja joudun tekemään noin kerran kolmessa kuukaudessa koko viikonlopun ajan.

Minkäläinen työpäiväsi on? Miten työtehtäväsi/työpäiväsi eroavat Suomessa olevista töistä?

Arkisin työaikani on klo 8–17. Päivystyspäivinä työaika jatkuu seuraavaan aamuun saakka.

Arjen työtahti on leppoisampi kuin Suomessa. Voin olla ainoastaan yhdessä leikkaussalissa kerrallaan. Vaikka minulla olisi myös erikoistuva lääkäri mukana, meillä on vain yksi leikkaussali vastuullamme. Koronapandemian vuoksi meillä ei ole ollut

Lentävien lääkärien hommissa Christchurchissä Uudessa-Seelannissa. Työjakso kuului erikoistuvan tehohoitojaksoon.

Alpeilta meren rannalle -pyöräilyreitit jälkeen on hyvä poseerata.

Ultramaratonin juoksu tiimissä Länsi-Australiassa on ohi.

riittävästi erikoistuvia lääkäreitä, joten olen joutunut olemaan suurimaksi osaksi yksin leikkaussalissa. Tämä tarkoittaa sitä, että en voi poistua leikkaussalista hetkeksikään, sillä meillä ei ole anestesiahoitajia. Anestesiahoitajien sijaan meillä on anestesiateknikkoja, jotka eivät ole yhtä koulutettuja kuin anestesiahoitajat. Tämän vuoksi teen myös sellaisia töitä, jotka Suomessa kuuluvat anestesiahoitajalle.

Aamuisin valmistan itse potilaiden lääkkeitä ja laitan kanyylit. Lisäksi hoidan itse kaiken lääkkeiden antamisen ja teen anestesiakertomusmerkinnät. Anestesiateknikko tarkistaa anestesiakoneen, varmistaa että siinä on kaasua ja huolehtii siitä, että anestesiatyöasemalla on tarvikeet täydennettyinä. Lisäksi anestesiateknikko tekee intubaatiopöydän valmiiksi, tekee steriilit pöydät ja

En voi poistua leikkaussalista, sillä meillä ei ole anestesiahoitajia.

laittaa potilaaseen monitorit kiinni sekä auttaa leikkausasennon laittamisessa.

Mielestäni työnjako anestesiälääkärin ja anestesiateknikon välillä on parempi kuin Suomessa oleva anestesiälääkärin ja anestesiahoitajan työnjako. Kun on itse vastuussa

anestesiasta kokonaisuudessaan mukaan lukien sen toteuttaminen, tulee itselle parempi käsitys siitä, miten potilaan fysiologia käyttäytyy ja milloin erilaisia interventioita tulee tehdä. Kun on itse koko ajan salissa ja hoitanut tilannetta, osaa paremmin ymmärtää, mistä ongelmat voivat johtua. Lisäksi ongelmiin pystyy puuttumaan paremmin jo varhaisessa vaiheessa, kun on itse ollut seuraamassa tilannetta.

Teetkö tiedettä?

En. Täällä tieteen tekeminen ei ole yhtä yleistä kuin Suomessa erikoistumisaikana. Tieteen tekeminen byrokraatia on raskasta, esimerkiksi eettisen toimikunnan päätöksen saaminen voi kestää kaksi vuotta. Olen tehnyt pakolliset erikoistumisvaiheen tieteelliset projektit. Suomessa kannustettiin paljon tekemään tiedettä,

mutta täällä arvostetaan enemmän erikoistaitoja, kun valitaan erikoislääkäreitä sairaalan anestesiaosastoille. Työpaikan saaminen ei ole täällä itsestäänselvyys. Erikoislääkärinä sinun täytyy pystyä osoittamaan, että sinulla on erityistaitoja, joita sairaala voi hyödyntää. Niitä opetellaan fellowship-paikoissa, ja minä olenkin perehtynyt simulaatioihin, puudutustoimenpiteisiin ja sydämen ultraääneen. Ultraäänitaitojen avulla sain tämän työpaikkani. Kerroin työhaastattelussani, että voisin aloittaa perioperatiivisen sydämen ultraääniklinikan korkean riskin potilaille ja nyt olen sen toteuttanut.

Täällä kliinisiä taitoja ja osaamista arvostetaan suuresti. Erikoislääkäriksi valmistumisen loppukokeessa testataan myös kliinisiä taitoja. Ensimmäinen koe on 1. vuoden jälkeen

ja siinä testataan kirjatietoja soveltavista asioista. Lisäksi toimenpiteistä tulee pitää kirjaa ja niitä vaaditaan riittävä määrä, minkä lisäksi näitä täytyy olla tehnyt riittävä määrä itsenäisesti. Kliinisen osaamisen arvioija oli erikoislääkäri, joka istui huoneen nurkassa ja seurasi tilannetta.

Täällä arvostetaan enemmän erikoistaitoja.

Miten perhe/puoliso/lemmikit ovat sopeutuneet uuteen maahan?

Puoliso löytyi ollessani Pohjois-Irlannissa. Uudessa-Seelannissa työskentely oli ensin seikkailua ja tuntui siltä, että olemme enimmäkseen lomalla. Erikoislääkärikoulutukseen kuuluu tehdä jaksoja muissa sairaaloissa eri paikkakunnilla. Kun olin saanut erikoistumispaikan Christchurchista, ei minun tarvinnut hakea näitä muita paikkoja, vaan ne tulivat erikoiskoulutuksessa mukana.

Aluksi kävimme kaikki viikonloput katsomassa uusia paikkoja. Ostimme talon muutaman vuoden jälkeen sen jälkeen, kun sain pysyvän asumisoikeuden. Ensimmäinen oma talo antoi tunteen, että kuulumme tähän maahan. Meillä on kaksi kissaa. Ollessani välillä töissä Australiassa kissat lähtivät Australiaan mukaam-

Minä simulaatiohommissa, demonstroimassa CICO-skeneariota (Can't intubate, can't oxygenate).

Minä töissä Southlandin sairaalassa, Invercargillissa.

Perioperative Medicine and Management (PoMM) **NOW RECRUITING!**

Next course starts April 2023

Do you want to learn how leading the operating theatre improves quality, patient safety, and cost effectiveness?

You can improve patient safety and outcomes in the perioperative period through evidence based perioperative medicine and implementation science.

Call for application open from 1st June 2022.
Application deadline: October 2nd 2022.
Confirmation of acceptance November 11th 2022.

For more information and application material see SSAI website:
<https://ssai.info/education/perioperative-medicine-and-management-pomm/>

Minä kotonani Bluffin paikkakunnalla, Uuden-Seelannin eteläisimmällä paikkakunnalla. Kotini vierestä lähtevät laivat subantarktisille saarille.

Laskettelemassa Eteläisillä Alpeilla Uudessa-Seelannissa.

me ja takaisin tänne. Heidän organisoimisensa teki vähän lisämaustetta siirtymisiin.

Kaipaatko Suomeen?

Oltuani 16 vuotta maailmalla edelleen Suomi käy mielessäni päivittäin. Vuonna 2014 kävin tekemässä kolmen kuukauden jakson TYKSissä. En kuitenkaan halunnut jäädä. Olen myös miettinyt, että voisin tulla vuodeksi Suomeen töihin.

Suomalainen identiteettini on tullut vahvemmaksi. Suomessa käydessäni totesin, että Suomi ei ole enää se sama paikka kuin se Suomista lähdin. Olen taipuvainen melankoliaan ja suomalainen kansanluonteeni tekee helpoksi olla paikallisten ihmisten kanssa tekemisissä, he ovat positiivisia ja iloisia.

Uusi-Seelanti on kotini ja haaveenani on saada sauna taloomme viimeistään ensi vuonna.

Miten haluaisit evästä muita ulkomaille lähdöstä haaveilevia?

Pitää olla avoin mieleltään ja seikkailuhenkinen. Suhtaudu avoimesti paikkoihin ja ihmisiin, jotta osaat varautua uuteen. Ennakkoon ei voi täsmällisesti määritellä mitä teet työksesi. Joudut todennäköisesti aloittamaan alemmalta tasolta kuin mitä Suomessa olet tehnyt. Suomalaisilla erikoislääkärin papereilla ei pääse suoraan erikoislääkäriksi. Aina-kin vuoden joudut olemaan valvottavana. Englannin kielen taitovaatimus on kova. Australiassa vaatimukset on tehty vielä vaikeammaksi.

Vaikka minulla oli australialainen erikoislääkärin tutkinto, AHPRAan (Australian Health Practitioners Regulatory Agency) rekisteröitymistä varten piti minun silti tehdä vielä erillinen englannin kielikoe, koska lisensiaattitutkontoni oli Suomesta. Olin tässä vaiheessa ollut Uudessa-Seelannissa töissä 10 vuoden ajan.

Varaudu byrokraatiaan ja muista, että hierarkia on täällä suurempi kuin Suomessa. Toisaalta sitä on vähemmän Uudessa-Seelannissa Australiasta verrattuna.

Mitä unohdimme kysyä, joka olisi mielestäsi tärkeää tuoda esille?

Jonkin verran tarvitset onnea matkassa. Sain ensimmäisen työpaikkani yhden puhelinsoiton perusteella. Monissa paikoissa on kymmeniä hakijoita. Kun tutkinto on yhtäläinen Australiassa ja Uudessa-Seelannissa, antaa se hyvät työllistymismahdollisuudet molempiin maihin ja halutesaan voi liikkua maiden välillä.

Suomalaista sisua tarvitaan. Ei saa jäädä paikalleen ensimmäisten vastoinkäymisten kohdalle sattessa. Maahan sopeutumiseen menee vuosia. Voin suositella ulkomaille lähtöä todella vahvasti. Se avaa silmiä ja tarjoaa mahdollisuuksia.